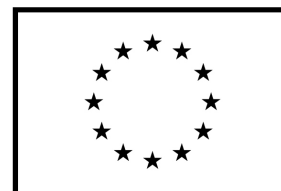

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

PhDr. Zlata Hlebová

Objavovanie a zážitok
v tvorivo-humanistickej škole
(S JL ISCED 2)

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov

2012

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS: PhDr. Zlata Hlebová

Kontakt na autora: ZŠ s MŠ, Hlavná 367/7, 082 12 Kapušany
hlebova@atlas.sk

Názov OPS: Objavovanie a zážitok v tvorivo-humanistickej škole (SJL ISCED 2)

Rok vytvorenia OPS: 2012

Odborné stanovisko vypracoval: PaedDr. Iveta Háberová

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

objavovanie, zážitok, tvorivo-humanistické vyučovanie, kľúčové kompetencie žiaka, žiak – bádateľ, učiteľ – manažér učebnej činnosti žiaka, emocionálna a rozumová výchova, projektové aktivity, blokové vyučovanie

Anotácia

Práca je zameraná na objavovanie a zážitok, ktoré vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry (ISCED 2) umožňujú v praxi overené a pre žiakov 7. – 9. ročníkov zaujímavé aktivity v rámci slobodne zvolených prierezových tém ŠkVP v nadväznosti na prvky učiva ŠVP. Práca ukazuje, ako sa orientáciou na blokové vyučovanie nenásilne inovujú zaužívané pedagogické stratégie a dochádza k prirodzenej kooperácii medzi pedagógmi i žiakmi viacerých tried daného ročníka. Cieľom ukážok tvorivo-humanistického vyučovania je motivovať pedagógov k bádaniu a zážitkovému vyučovaniu v predmete SJL v rámci ŠkVP.

OBSAH

Úvod	4
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE	5
1.1 Objavovanie	5
1.2 Zážitok	6
1.3 Tvorivo-humanistická škola	6
2 OBJAVOVANIE A ZÁŽITOK NA HODINÁCH SJL	8
2.1 Prierezová téma č. 1: Môj slovník cudzích slov	9
2.2 Prierezová téma č. 2: Pátranie po štúrovcoch	11
2.3 Prierezová téma č. 3: Slovenskí autori 9. ročníka – ako ich nepoznáme	13
2.4 Prierezová téma č. 4: Tvorba prezentácie na www školy	15
2.5 Prierezová téma č. 5: Atlas divadla	17
2.6 Prierezová téma č. 6: Osobnosť školy	18
Záver	20
Zoznam príloh	21

ÚVOD

V práci **Objavovanie a zážitok v tvorivo-humanistickej škole (S JL ISCED 2)** by sme chceli nadviazať na prácu *Mladý bádateľ z tvorivo humanistickej školy v predmete slovenský jazyk a literatúra (ISCED 2)*,¹ prezentovanú v rámci II. kola výzvy na pozíciu 8.1.5 Odborný poradca vo vzdelávaní (2012).

Opäť sme vychádzali zo základného pedagogického dokumentu – Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre S JL ISCED 2, v ktorom nás oslovila myšlienka, že aj „*na druhom stupni ZŠ je potrebné v predmete slovenský jazyk a literatúra pokračovať v komunikačnom a zážitkovom vyučovaní a naďalej veľkú pozornosť venovať získavaniu komplexných kompetencií*“,² ako aj didaktická požiadavka, podľa ktorej „*učiteľ nepredkladá žiakom hotové poznatky, ale vytvára mu podmienky a pripravuje podnety, aby sa vedomostí zmocňoval sám*.“³

Základom našej práce sú aktivity, ktoré sme vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra (ISCED 2) realizovali so žiakmi 7. – 9. ročníkov na ZŠ s MŠ Kapušany a ku ktorým nás priviedli pozitívne skúsenosti s novým spôsobom získavania poznatkov a osvojovania si kompetencií potrebných pre život prostredníctvom bádateľskej metódy a blokového vyučovania v triedach 5. – 6. ročníkov. V súlade s preberaným tematickým celkom sme si dve vyučujúce vytýčili niekoľko prierezových tém v rámci ŠkVP, ktorých realizáciu vo vyučovacom procese ponúkame v práci, príznačne nazvanej *Objavovanie a zážitok v tvorivo-humanistickej škole*.

Každá aktivita je dynamická, smeruje ku konkrétnemu výstupu z učebnej činnosti žiaka na základe objavovania, preferuje zážitkovosť a prežívanie emócií, ponúka žiakom možnosť slobodného výberu metód a foriem práce, postupovať podľa vlastného tempa práce, voľne komunikovať so spolužiakmi i vyučujúcim, motivuje k aktívnemu osvojovaniu učiva, k prezentácii výsledkov práce, k vyjadrovaniu hodnotiacich postojov.

Práca je rozdelená do dvoch kapitol. V prvej kapitole približujeme tie teoretické východiská, ktoré sa stali základom nášho modelu vyučovania, vyzdvihujeme význam premeny tradičnej školy na školu modernú, tvorivú, humanistickú, a to tak pre učiteľa, ako aj pre žiaka. Druhá kapitola je zameraná pragmaticky, prezentujeme v nej odborno-metodický postup pri realizácii šiestich prierezových tém ŠkVP v predmete S JL v 7. – 9. ročníku v rámci blokového vyučovania s dvomi vyučujúcimi v triede. V prílohovej časti práce ponúkame dokumentačný materiál k jednotlivým aktivitám.

Všetky prezentované aktivity a pracovné listy pre žiaka sú originálne, neboli prevzaté zo žiadnych tlačených ani internetových zdrojov.

¹ HLEBOVÁ, Z.: *Mladý bádateľ z tvorivo-humanistickej školy v predmete slovenský jazyk a literatúra (ISCED 2)*. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum, 2012, 32 s.

² PETRÍKOVÁ, D. et al.: *Štátny vzdelávací program. Slovenský jazyk a literatúra*. (Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia). Príloha ISCED 2. Bratislava : ŠPÚ, 2009, s. 9. [online]. Dostupné na internete: <<http://www.statpedu.sk>> [cit. 2012-10-21].

³ PETRÍKOVÁ, D. et al., Ref. 2, s. 109.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE

Pojmy objavovanie, zážitok a tvorivo-humanistická škola a ich vzájomné prepojenie považujeme za základné východisko našej práce. Cesta k humanizácii výchovy a vzdelávania na našich základných či stredných školách ani v dnešnej dobe nie je jednoduchá. Prekážkou býva direktívne vedenie školy, ale aj pochopiteľná demotivácia samých pedagógov. Je šťastím pre učiteľa pracovať v škole, v ktorej ľudskosť a úprimný záujem o človeka nie sú len prázdne slová. Také prostredie motivuje a inšpiruje k vytváraniu netradičnej atmosféry aj v triede, ktorá je zážitkom pre učiteľa i žiaka. V práci Mladý bádateľ z tvorivo humanistickej školy v predmete slovenský jazyk a literatúra (ISCED 2) sme sa už venovali problematike humanizácie výchovy a vzdelávania.

V súvislosti s prácou Objavovanie a zážitok v tvorivo-humanistickej škole (SJL ISCED 2) opätovne vyjadrujeme súhlas s konštatovaním B. Kosovej, že je to zložitý a postupne sa rozvíjajúci proces a v súvislosti s výchovno-vzdelávacím procesom súvisí najmä s aspektom pedagogickým, ktorý autorka chápe „ako proces dokonalejšieho utvárania človeka, proces efektívnejších spôsobov jeho výchovy a vzdelávania,“ a s aspektom psychologickým, v zmysle ktorého je humanizácia v podmienkach školy „cesta prirodzeného vývoja človeka bez škôd na jeho psychike.“⁴ Aj v tejto práci chceme ukázať, ako si v predmete slovenský jazyk a literatúra predstavujeme vyučovanie orientované na žiaka, na rozvoj jeho osobnosti a kľúčových kompetencií prostredníctvom objavovania a zážitkového vyučovania.

1. 1 Objavovanie

Dnešná mladá generácia má veľký záujem o IKT. Počítač sa stal priateľom i dôverníkom, ktorý neprikazuje, neodvráva, mlčí a supluje bežnú rodinnú komunikáciu. Pozitívny vzťah našich žiakov k práci s počítačom sme využili konštruktívne – na riadené objavovanie riešení a kreativitu žiakov, pričom rozvíjanie počítačovej gramotnosti sme posunuli ďalej – na komunikáciu medzi učiteľom a žiakom i žiakmi navzájom používaním e-mailu.

Metóda objavovania je v odbornej literatúre na najvyššom stupni vyučovacích metód, je prostriedkom, ktorý umožňuje uspokojiť žiakovu potrebu seberealizácie, ktorá je v hierarchii potrieb podľa humanistického psychológa A. H. Maslowova na samom vrchole ako 5. potreba, ktorú sa človek snaží uspokojiť. „Metóda objavovania je zábavná, motivujúca a rozvíja rozumové schopnosti žiakov.“⁵ Metóda objavovania motivuje rovnako všetkých žiakov, predstavuje aktívnu formu učenia.

Z hľadiska využívania metódy objavovania vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry sme rešpektovali nasledujúce didaktické odporúčania:

- žiak by mal mať podstatné znalosti a schopnosti, ktoré bude potrebovať na zvládnutie úlohy,
- žiak by mal chápať, čo sa od neho vyžaduje,
- každý žiak by mal byť schopný úlohu zvládnuť,
- žiak by mal mať dostatok času na riešenie úlohy,

⁴ KOSOVÁ, B.: *Humanizačné premeny výchovy a vzdelávania na 1. stupni ZŠ*.

B. Bystrica : Metodické centrum v Banskej Bystrici, 1996, s. 4. ISBN 80-83464-28-8.

⁵ PETTY, G.: *Moderní vyučování*. 5. vydanie. Praha : Portál, s.r.o., 2008, s. 51. ISBN 978-80-7367-427-4. 380 s.

- učiteľ by mal pozorne sledovať prácu žiakov,
- učiteľ by mal zvoliť takú tému, aby žiaci nepoznali odpoveď vopred,
- žiakovi by malo byť jasné, čo sa má naučiť.⁶

Metóda objavovania v rámci tvorivo-huministickej výchovy a vzdelávania poskytuje neobyčajný priestor a slobodu pedagógovi i žiakovi a napĺňa aktuálnu požiadavku – orientovať učebnú činnosť žiaka na osvojovanie si základných zručností potrebných pre život, ako sú napr. myslieť kreatívne, tvorivo riešiť problémy, pracovať v tíme, vyhľadávať informácie a používať ich v komunikácii, regulovať svoje správanie, mať záujem a vlastné sebazdokonaľovanie, byť zodpovedným za svoje správanie i výsledky práce. Správnosť nášho rozhodnutia využiť práve metódu objavovania v pedagogickej praxi potvrdzujú aj myšlienky, „že vedomosti a zručnosti žiakov majú byť výsledkom ich vlastného premýšľania, ich aktívnej činnosti riadenej učiteľom, ... žiak má byť vo vyučovacom procese motivovaný a aktívny, že je nevyhnutné odstrániť pasivitu žiakov, typickú pre tradičné vyučovanie.“⁷

Orientácia na výstup zo vzdelávania, na formulovanie výstupov z témy, z ročníka alebo celého stupňa podľa charakteru predmetu sa v Štátnom vzdelávacom programe pre ISCED 2⁸ považuje za jednu z výrazných zmien, ktoré sú súčasťou nového procesu vzdelávania na našich základných školách.

1.2 Zážitok

E. Petlák v kapitole Vybrané pohľady na edukáciu poznamenáva, že „aj napriek dobrému rozpracovaniu mnohých aspektov edukácie, ale aj ďalšiemu vzdelávaniu učiteľov stále konštatujeme, že úroveň a efektívnosť edukácie nie je taká, aká by mohla byť.“⁹ Autor napríklad vyčíta pedagógom, že vyučovanie nie je príťažlivé pre žiakov, že žiaci prežívajú veľa negatívneho a učia sa také obsahy, ktoré ich nezaujímajú.

Najnovšie poznatky o mozgu,¹⁰ o tom, ako sa mozog učí, nás inšpirovali k tvorbe takých prostredí pre žiakov na učenie, aby boli založené na zážitku a emóciách. Pri prežívaní pocitu radosti sa vylučujú hormóny dopamínu, ktoré uľahčujú učenie, lebo majú rozhodujúci význam pri spracovaní informácií v čelovom laloku, čím sa prirodzene zvyšuje efektívnosť vyučovania. Stotožnili sme sa s požiadavkou: učiť tak, aby žiak prežíval pocit radosti a šťastia. Z hľadiska neurodidaktiky má byť učenie aj emocionálnym procesom – krásnym zážitkom.

1.3 Tvorivo-humanistická škola

Súčasťou dlhoročne proklamovanej vízie, aby sa slovenské školstvo stalo moderným a demokratickým školstvom, je premena tradičnej školy na školu tvorivo-humanistickú. Podľa M. Zelinu „legislatívne úpravy sú len podmienkou a východiskom skutočnej reformy, ktorá sa

⁶ PETTY, G., Ref. 5, s. 228 – 229.

⁷ TUREK, I.: *Didaktika*. Druhé, prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : Iura Edition, spol. s r.o., 2010, s. 23. ISBN 978-80-8078-322-8.

⁸ PETRÍKOVÁ, D. et al., Ref. 2, s. 24.

⁹ PETLÁK, E. a kol.: *Kapitoly zo súčasnej edukácie*. Bratislava : Vydavateľstvo Iris, 2011, s. 11. ISBN 978-80-89256-62-4.

¹⁰ PETLÁK, E. et al.: *Vyučovanie – mozog – žiak*. Úvod do problematiky mozgovokompatibilného učenia. Bratislava : Vydavateľstvo Iris, 2009, s. 22. ISBN 978-80-89256-43-3.

*musí udiat' v hlavách a myšliach pedagógov, v ich každodennej činnosti.*¹¹ Z citátu vyplýva, že závisí len od učiteľov, či dokážu byť vo svojej pedagogickej praxi viac zodpovední a samostatní, či dokážu využiť príležitosť na tvorivosť a učebnú činnosť orientovať na žiaka, na jeho prežívanie a harmonický rozvoj jeho osobnosti po stránke racionálnej i emocionálnej.

Škola sa musí stať inštitúciou, ktorá „*umožňuje žiakovi vstupovať do rôznych komunikačných vzťahov s učiteľmi a so spolužiakmi,*“¹² a to nielen v prostredí školy, ale aj v širších súvislostiach. Pre pedagógov je to výzva ovládať didaktiku predmetu tak, aby z nej vytlačili také prístupy k žiakom, ktoré im umožnia pochopiť myslenie a cítenie dnešnej mladej generácie, žijúcej v pretechnizovanom svete.

Z myšlienok M. Zelinu nás zaujalo odporúčanie naučiť žiakov „*zvládnuť vedu,*“¹³ čiže viesť žiakov k osvojovaniu si výskumných metód práce a rozvíjať ich vedecko-výskumné kompetencie. Z praxe môžeme potvrdiť, že takto organizované vyučovanie vytvorilo príjemnú atmosféru v triede a my vyučujúce sme boli milo prekvapené, ako si žiaci aj navzájom vymieňali svoje názory a skúsenosti. A pritom sme urobili tak málo – len sme zistili, čo ich zaujíma a potom sme im to ponúkli v učebnej činnosti. Zdá sa, že neustále platia slová J. A. Komenského: „*Najviac sa musíme vystríhať znechutenia žiakov, lebo to je najsilnejší jed pri učení.*“¹⁴ Dokázali sme sebe i žiakom, že aj predmet slovenský jazyk a literatúra môže byť príťažlivým a atraktívnym vyučovacím predmetom. Tak si predstavujeme prácu v tvorivo-humanistickej škole. Žiaľ, málo vieme o podobných skúsenostiach pedagógov, preto sa prikláňame k názorom Ľ. Podlužianskeho, že v pedagogickej literatúre chýbajú novátorské práce našich učiteľov a chýba aj „*prajná atmosféra spoločnosti podporovať múdrosť, vzdelanie, kreativitu.*“¹⁵

Aj vďaka prežívaniu pestrej škály citov a pocitov, ktoré zanechali u každého žiaka emocionálnu stopu, a netradičnému spôsobu získavania poznatkov sme dosiahli dlhodobejšiu trvácnosť získaných poznatkov a skúseností. Žiakom sme najprv objasnili podstatu zvolených aktivít, ktorá spočívala nielen v netradičnom spôsobe vyučovania, ale aj v novej role učiteľa a žiaka vo vyučovacom procese, v osvojovaní si bádateľskej metódy práce a práce v tíme, preferujúc aktívnu účasť žiaka pri získavaní nových vedomostí, zručností a hodnotových postojov prostredníctvom viacerých médií, v harmonickom rozvíjaní obidvoch mozgových hemisfér žiaka – ľavej i pravej, smerujúcim k formovaniu vyváženej osobnosti žiaka tak po emocionálnej, ako aj po rozumovej stránke.

¹¹ ZELINA, M.: Reforma školstva: stav – problémy a perspektívy. In: *Učiteľské noviny*, roč. LIX, 2012, č. 1, s. 4. ISSN 0139-5769.

¹² ZELINA, M., Ref. 11, s. 5.

¹³ ZELINA, M. Ref. 11, s. 5.

¹⁴ PODLUŽIANSKY, Ľ.: Niekoľko poznámok k našim návratom ku Komenskému. In: *Učiteľské noviny*, roč. LIX, 2012, č. 2, s. 12. ISSN 0139-5769.

¹⁵ PODLUŽIANSKY, Ľ., Ref. 14, s. 12.

2 OBJAVOVANIE A ZÁŽITOK NA HODINÁCH SJL

Školský vzdelávací program v predmete SJL pre 7. – 9. ročník sme zostavovali podobne ako pre žiakov 5. – 6. ročníkov, čiže v súlade s prvkami učiva ŠVP sme si zvolili vlastné prierezové témy v rámci blokového vyučovania, ktoré sme orientovali na žiaka, na rozvoj jeho kľúčových spôsobilostí, ako napr. byť komunikatívny, flexibilný, tvorivý, vedieť vyhľadávať a do novej podoby spracúvať informácie, prezentovať výsledky práce, vhodne komunikovať a argumentovať, vyjadrovať hodnotiace postoje a osvojiť si jednoduché vedecko-výskumné metódy práce.

Pre naše plánovanie učebnej činnosti žiaka to znamenalo: dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností, mohol zažiť úspech a uvedomiť si svoje kvality. Jednoducho patríme k tým učiteľom, ktorí sa zamýšľajú nad otázkou, ako pracovať so žiakmi, aby sme ich zaujali. A práve táto stratégia nás inšpirovala k tvorbe nového modelu vyučovania, zameraného na bádanie, skúmanie, objavovanie, na prežívanie pozitívnych citov a emócií.

Môžeme konštatovať, že pri každej aktivite v rámci našich prierezových tém sa nám podarilo v praxi naplniť päť základných princípov tvorivo-humanistického vyučovania, ktoré M. Blaško¹⁶ formuloval ako:

- princíp jedinečnosti osobnosti žiaka,
- princíp sebautvárania osobnosti žiaka,
- princíp komplexného rozvoja osobnosti žiaka,
- princíp priority schopností a postojov žiaka a
- princíp osobného prežívania výučby.

Náš model blokového vyučovania je realizovaný v príjemnej pracovnej atmosfére, predstavuje efektívnu implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím IKT a venuje pozornosť rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov. V práci predstavíme odbornometodický postup pri šiestich prierezových témach z nášho ŠKVP, rozširujúcich a prehlbujúcich učivo ŠVP v predmete slovenský jazyk a literatúra ISCED 2:

prierezová téma č. 1: **Môj slovník cudzích slov** (pre 7. ročník),
prierezová téma č. 2: **Pátranie po štúrovcoch** (pre 8. ročník),
prierezová téma č. 3: **Slovenskí autori 9. ročníka – ako ich nepoznáme** (pre 9. ročník),
prierezová téma č. 4: **Tvorba prezentácie na www školy** (pre 9. ročník),
prierezová téma č. 5: **Atlas divadla** (pre 9. ročník),
prierezová téma č. 6: **Osobnosť školy** (pre 7., 8. a 9. ročník).

V rámci uvedených prierezových tém si žiaci na základe vlastnej aktivity osvojovali jednoduché vedeckovýskumné metódy, ako je objavovanie, získavanie informácií z primárnych a sekundárnych zdrojov, pozorovanie, analýza a syntéza, naučili sa vyjadrovať hodnotiace postoje k svojej práci a vyjadrovať kritické myslenie, ale aj vystupovať pred kolektívom spolužiakov na otvorených hodinách, prezentovať výsledky svojej práce, čo boli originálne žiacke výtvary, obhajovať svoju prácu a vhodne argumentovať na zvedavé otázky spolužiakov i prítomných pedagógov na otvorených hodinách.

¹⁶ BLAŠKO, M.: *Úvod do modernej didaktiky I.* 16.11.2011. [online]. S. 147 – 152.

Dostupné na internete: <<http://web.tuke.sk/kip/main.php?om=1300&res=low=&menu=1310>> [cit. 2012-10-21].

Všetky kompetencie si, samozrejme na rôznej úrovni, mohol osvojiť každý žiak, podobne ako aj jazykové zručnosti – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie, a tiež rozvíjať svoju počítačovú gramotnosť.

Náš zámer, že aj predmet slovenský jazyk a literatúra môže byť pre učiteľov i žiakov prítiažlivý, bol zakaždým potvrdený na základe vyjadrovania hodnotiacich postojov kolegyň i žiakov v riadenej diskusii v záverečnej fáze aktivity danej prierezovej témy.

Každá prierezová téma má jednoznačne formulované edukačné ciele, pokyny pre učiteľa na riadenie práce žiakov, pracovný list pre žiaka, ktorý ho vedie k tvorbe konkrétneho výstupu z aktivity, a končí didaktickou analýzou. Všetky projektové aktivity sme realizovali dve vyučujúce, do niektorých sa zapojila aj tretia vyučujúca predmetu SJL na škole, čím je praxou potvrdené, že aktivity sú realizovateľné, pozitívne motivujú k práci nielen učiteľa, ale i žiaka – talentovaného, priemerného i slabšie prosievajúceho.

2.1 Prierezová téma č. 1: Môj slovník cudzích slov

Ročník: siedmy

Obdobie realizácie: november

Ciele pre žiaka:

1. Získať a spracovať potrebné informácie k téme podľa zadania v pracovnom liste.
2. Riešiť problémové úlohy.
3. Využívať odbornú literatúru a IKT pri riešení úloh a príprave prezentácie na otvorenej hodine.
4. Prezentovať výstup z aktivity – svoj slovník cudzích slov na otvorenej hodine, reagovať na zvedavé otázky spolužiakov a vyučujúcich.
5. Vhodne komunikovať, argumentovať a vyjadrovať hodnotiace postoje k práci.

Motivácia. Na motiváciu k aktivite sme využili metódu brainstorming na podnetenie žiakov k formulovaniu možných úloh v rámci prierezovej témy Môj slovník cudzích slov. Po spoločnom výbere úloh do pracovného listu sme žiakov oboznámili s organizáciou tejto aktivity a umožnili sme im slobodný výber spôsobu práce – rešpektovali sme ich želanie pracovať individuálne, v homogénnych alebo heterogénnych skupinách.

Pracovný list pre žiaka

Milý žiak siedmeho ročníka, ponúkame ti príležitosť stať sa ozajstným bádateľom v predmete slovenský jazyk a literatúra a spoznávať tajomstvá slovenského jazyka tak, aby si dokázal vytvoriť vlastný slovník cudzích slov. Preštuduj si nasledujúci pracovný list, ktorý ťa bude usmerňovať pri jeho tvorbe. Pracuj pozorne, komunikuj so spolužiakmi, využívaj printové i digitálne médiá. V prípade potreby využi konzultácie so svojou vyučujúcou.

1. časť

1. Najprv si vyber jeden článok z novín alebo časopisu, ktoré čítate u vás doma. Článok si uchovaj, neskôr ho priložíš k svojmu slovníku cudzích slov.
2. Článok si pozorne prečítaj, skús reprodukovať jeho obsah.
3. Pri druhom čítaní vypátraj, podčiarkni a pomocou slovníka overuj cudzie slová.
4. Potom si otvor dokument vo Worde a pomenuj ho Môj slovník cudzích slov 1. Nastav si typ písma Times New Roman, veľkosť 12, riadkovanie 1,15.

5. Podčiarknuté slová vypíš pod seba (nezabudni stlačiť Enter po každom slove), potom ich zorad' podľa abecedy (príkaz Zoradiť). Teraz už budeš pracovať so svojím slovníkom cudzích slov. Podčiarkni slová, ktorých význam si nepamätáš, a poznač si všetky údaje o článku: autora, názov, názov média, ročník, číslo a stranu.
6. Otvor si Slovenské slovníky na stránke <http://slovník.juls.savba.sk> a vyhľadaj významy jednotlivých slov. Význam slova skopíruj do svojho slovníka. Text zarovnaj do bloku. Teraz možno zistíš, že slovo cudzieho pôvodu poznáš, ale rýchlo, bez kontextu ho nevieš definovať. Práca s elektronickými slovníkmi ti v tom pomôže. Na druhej strane ťa možno prekvapí, koľko cudzích slov si považoval za slovenské slová.
7. Výsledky práce daj na kontrolu svojej vyučujúcej, aby si sa presvedčil, že si úlohy vyriešil správne.

2. časť

1. Otvor si stránku denníka Sme – www.sme.sk. Prezri si titulný list a jeho obsah.
2. Vyber si rubriku podľa vlastného záujmu a otvor ju. Po rýchlom prečítaní tituliek si otvor jeden z nich a pozorne si ho prečítaj.
3. Znovu si otvor nový dokument vo Wordu a pomenuj ho Môj slovník cudzích slov 2. Skopíruj si článok do svojho dokumentu. Nezabudni uviesť link článku.
4. Pomocou príslušného príkazu (podľa typu Wordu) zisti počet slov v článku a údaj si zapíš pod článok.
5. Zahraj sa na bádateľa – hľadaj a podčiarkuj cudzie slová v článku. Potom ich vypíš do prvého dokumentu rovnakým spôsobom ako pri článku z tlačeného média. Spočítaj ich a zistený údaj zapíš pod článok v druhom dokumente. Podčiarkni slová, význam ktorých nepoznáš.
6. Opäť si otvor Slovenské slovníky na stránke <http://slovník.juls.savba.sk> a vyhľadaj významy jednotlivých slov. Význam slova skopíruj do svojho slovníka. Text uprav do bloku.
7. Na záver vypočítaj percento cudzích slov v danom článku. Zistené údaje znázorni koláčovým grafom. Aj túto úlohu daj skontrolovať svojej vyučujúcej.

Tvojou poslednou úlohou bude prezentovať výsledky svojej práce pred kolektívom spolužiakov na otvorenej hodine, pohoťovo reagovať na zvedavé otázky všetkých prítomných a vyjadriť svoje hodnotiace postoje k práci.

Poznámka k realizácii. Počas plánovaných 8 vyučovacích hodín sme riadili prácu žiakov pri riešení úloh, podporovali sme ich iniciatívu a kreativitu. Hodiny v počítačovej učebni sme striedali s hodinami v klasickej triede. Žiaci využívali samostatnú prácu, prácu v tíme a slobodne komunikovali o získaných skúsenostiach. Jednotlivé úlohy riešili podľa vlastného tempa, v prípade potreby konzultovali svoje problémy s vyučujúcou.

Prezentácia. Žiaci smelo prezentovali výsledky svojej práce na otvorenej hodine pred kolektívom svojich spolužiakov z paralelnej triedy 7. ročníka. Po každej prezentácii žiaci vyjadrovali pozitívne hodnotiace postoje, neobyčajné dojmy a pocity z netradičnej formy vyučovania (Príloha 1 Môj slovník cudzích slov). Boli milo prekvapení zo zistenia, koľko slov cudzieho pôvodu sa nachádza v slovenskom texte.

Didaktická analýza. Žiaci tejto triedy riešili už niekoľko úloh v rámci prierezových tém. Pozitívne hodnotíme, že opäť prejavili spontánny záujem o hru na bádateľa v jazykovej zložke predmetu SJL, ktorú obyčajne považujú za málo atraktívnu. Ukázalo sa, že nenásilnou formou žiaci dokážu nielen samostatne rozvíjať svoje jazykové vedomosti a zručnosti,

pracovať s IKT a ďalšími médiami, ale preukázať aj kreatívne myslenie a praktické zručnosti pri organizovaní vlastnej prezentácie, využívať matematické úkony. Počas blokového vyučovania sme mohli dobre pozorovať a riadiť prácu žiakov, ktorá vyústila do konkrétnych prezentácií – vystúpení žiakov pred kolektívom vlastných spolužiakov i spolužiakov z paralelnej siedmacej triedy. Tu už zohrala svoju rolu aj téma, občas sa vyskytli aj problémy pohotovo reagovať na otázky spolužiakov či vyučujúcich. Napriek tomu na hodine žiackych výstupov prevládala živá pracovná atmosféra. Každý žiak sa chcel pochváliť svojou prácou pred kolektívom. Pozitívne konštatujeme, že didaktický zámer bol splnený, žiaci si obohatili svoje jazykové vedomosti vlastnou aktívnou prácou a hoci spracovali svoje úlohy na rôznej úrovni, na úlohách pracovali všetci žiaci a každý žiak mohol zažiť svoju mieru úspechu.

2.2 Prierezová téma č. 2: Pátranie po štúrovcoch

Ročník: ôsmy

Obdobie realizácie: máj

Ciele pre žiaka:

1. Získať netradičné poznatky o osobnostiach a javoch z obdobia literatúry romantizmu.
2. Vytvoriť prezentáciu v PPT o vyžrebovanej problémovej úlohe – zhromaždiť čo najviac teoretického a obrazového materiálu, usporiadať ho.
3. Kreatívne sa inšpirovať k tvorbe vlastnej prezentácie a jej predstaveniu pred kolektívom spolužiakov.
4. Vhodne komunikovať, argumentovať a vyjadrovať hodnotiace postoje k práci.

Motivácia. Na motiváciu k aktivite sme využili riadený rozhovor o slovenskej romantickej literatúre. Teoretické vedomosti žiaci dopĺňali memorovaním ukážok zo štúrovskej poézie. Po objasnení projektovej aktivity – tvorby zaujímavej prezentácie v PPT o jednom autorovi slovenskej romantickej literatúry, sa žiaci zoznámili s pracovným listom.

Pracovný list pre žiaka

Milý žiak 8. ročníka!

S menami slovenských romantických spisovateľov, známych ako generácia štúrovcov, si sa stretol aj v nižších ročníkoch. V rámci projektovej aktivity prierezovej témy Pátranie po štúrovcoch budeš môcť využiť svoje doterajšie literárnych poznatky i kreativitu pri tvorbe vlastnej prezentácie podľa vyžrebovanej témy.

Teraz si preštuduj, aké témy a problémové úlohy pre teba pripravili tvoje dve vyučujúce, potom si vyžrebuješ jednu z nasledujúcich tém:

- *Ludovít Štúr a štúrovci*
- *Ludovít Štúr – kodifikátor spisovného jazyka*
- *Ludovít Štúr – básnik*
- *Samo Chalupka*
- *Andrej Sládkovič*
- *Janko Kráľ*
- *Ján Botto*
- *Štúrovci a ľudová slovesnosť*
- *Slovenskje Národňje Novini*
- *Matica slovenská*
- *Ako písali štúrovci*

Po vyžrebovaní témy sa spoj so spolužiakom s rovnakou témou a spolu si preštudujte, aké úlohy budete riešiť na 2. vyučovacej hodine.

2. vyučovacia hodina

Pri práci budete používať počítač. Založte si priečinok a pomenujte ho podľa svojej témy. Na internete nájdite najmenej 4 zdroje k téme, uložte ich do osobitných dokumentov (kopírujte ich a ukladajte si linky).

Potom hľadajte obrazový materiál – pozor: Google obrázky nie je zdroj; každú fotografiu, ktorá vás zaujme, otvorte a skopírujte si link, možno vás privedie k zaujímavým informáciám k téme, lebo každá fotografia je umiestnená na nejakej stránke. Zhromaždený materiál si pozorne preštudujte, urobte si poznámky, poznačte si zaujímavé údaje. Na základe poznámok vytvorte dokument vo Word – bude obsahovať údaje, ktoré použijete vo svojej prezentácii. Vyberte si vhodné fotografie tak, aby ilustrovali alebo dopĺňali text, pri každej fotografii si urobte vlastné poznámky, zaznamenajte si informácie, fakty, ale aj dojmy a pocity.

3. vyučovacia hodina

Začnite tvoriť prezentáciu – zvolte si zodpovedajúce pozadie snímky a vhodný typ písma. Zvolte si údaje, ktoré vložíte na jednotlivé snímky; dozrite, aby na snímkach nebolo veľa textu a aby bol rozvrhnutý prehľadne; fotografie by mali byť v súlade s textom. Pripravte si ústny komentár – rozširujúce informácie k danej téme. Nezabudnite na uvedenie zdrojov, z ktorých ste čerpali informácie a fotografie, na poslednej alebo prvej snímke uveďte mená autorov vytvorenej prezentácie. Na poslednej snímke poďakujte za pozornosť (bez smajlíkov). Zostavenú prezentáciu odošlite mailom svojej vyučujúcej na kontrolu.

4. vyučovacia hodina

Najprv vykonajte potrebné úpravy vo svojich prezentáciách podľa pokynov svojej vyučujúcej. Potom venujte čas ústnej a technickej príprave na prezentáciu. Ak ju plánujete robiť so spolužiakom, rozdeľte si úlohy tak, aby každý z dvojice komentoval časť prezentácie. Pri prezentácii hovorte jasne a zreteľne.

5. vyučovacia hodina

Prezentujte svoju prácu a pozorne počúvajte prezentácie svojich spolužiakov. Vyjadrite svoj názor na grafickú úpravu, obsahovú stránku a zhodnoťte spôsob prezentácie (jazykový a mimojazykový prejav). Nakoniec vyjadrite svoje skúsenosti z vlastnej práce, v čom sa vám darilo/nedarilo, čo sa vám páčilo/nepáčilo a prečo.

Realizácia. Na tejto prierezovej téme žiaci pracovali 5 vyučovacích hodín a v práci pokračovali aj počas domácej prípravy na vyučovanie. Vyhľadávanie informácií bolo totiž časovo náročné. Podľa potreby využívali konzultácie s vyučujúcou (prostredníctvom e-mailu). Žiaci si mohli slobodne zvoliť spôsob práce: niektorí chceli pracovať samostatne, iným vyhovovala práca v skupinách. Žiaci si bez problémov zvolili vedúceho skupiny, ktorý zodpovedal za kooperáciu vo svojom tíme. Žiaci využívali rôzne zdroje pri získavaní informácií – knihy, časopisy, encyklopédie, internet atď.; diskutovali o práci a medzi sebou súťažili v kreatívnosti vytvorených prezentácií.

Prezentácia. Počas prezentácie sa žiaci ukázali ako skúsení bádatelia, predchádzali sa v nájdených zaujímavostiach i estetike svojich prezentácií. Bez ťažkostí komentovali svoju prácu a my sme dojaté sledovali, k akým zaujímavým vedomostiam a zručnostiam sa žiaci dopracovali na základe vlastnej aktivity, ktorú sme občas usmerňovali. V záverečnej fáze

žiaci vyjadrovali pozitívne hodnotiace postoje a príjemné pocity na netradičný spôsob vyučovania (*Príloha 2 Pátranie po štúrovcoch*).

Didaktická analýza. Literárna téma žiakov od prvej chvíle zaujala. Po preštudovaní pracovného listu si žiaci žrebovali problémové úlohy a väčšinou vytvárali pracovné dvojice alebo skupiny. Niektorí žiaci prejavili záujem pracovať samostatne, čo sme aj rešpektovali. Počas získavania pracovného materiálu si žiaci rozvíjali svoju počítačovú gramotnosť a pri tvorbe vlastnej prezentácie si osvojovali ďalšie počítačové zručnosti. Okrem toho mali žiaci možnosť navzájom kooperovať, čím nadobúdali nové zručnosti potrebné pre život – prácu v tíme. Pri riešení úlohy sa nevyskytli žiadne problémy, hoci každý žiak i v rámci skupiny mal iné tempo práce. Počas blokového vyučovania sme mohli dobre pozorovať a riadiť prácu žiakov, ktorá vyústila do zaujímavých prezentácií – vystúpení žiakov pred kolektívom spolužiakov. Tu už zohrala svoju rolu aj tréma, občas sa vyskytli aj problémy pohotovo reagovať na otázky spolužiakov či vyučujúcich. Napriek tomu na hodine žiackych výstupov prevládala pokojná pracovná atmosféra, žiaci získavali nové skúsenosti, osvojovali si nové metódy práce. V záverečnej diskusii žiaci vyjadrovali pozitívne hodnotiace postoje k realizovanej aktivite i výsledkom svojej práce, zaujal ich náš nápad uskutočniť hodinu literatúry s dvomi vyučujúcimi. Pozitívne konštatujeme, že didaktický zámer bol splnený, žiaci si obohatili svoje literárne vedomosti vlastnou aktívnou prácou a čo je najdôležitejšie, každý žiak bol spokojný s výsledkom svojej práce a mohol zažiť pocit úspechu.

2.3 Prierezová téma č. 3: Slovenskí autori 9. ročníka - ako ich nepoznáme

Ročník: deviaty

Obdobie realizácie: apríl

Ciele pre žiaka:

1. Získať potrebné informácie k téme podľa zadania v pracovnom liste.
2. Spracovať ich podľa kritérií.
3. Prezentovať výsledky práce pred kolektívom spolužiakov.
4. Vhodne komunikovať, argumentovať a vyjadrovať hodnotiace postoje k práci.

Motivácia. Na motiváciu k aktivite sme využili rozhovor o tom, ako žiaci chápu význam témy o slovenských autoroch, ktorí sa vyskytujú v literatúre 9. ročníka, čo zaujímavé vedia o nich povedať, aké iné informácie o slovenských autoroch by ich zaujímali, čím sme nenásilnou formou vyvodili obsah prierezovej témy. Potom sa žiaci oboznámili s pracovným listom a úlohami k téme. Nakoniec si každý žiak vyžreboval jedného slovenského spisovateľa a slobodne si mohol zvoliť spôsob práce, ktorý mu najviac vyhovoval – pracovať samostatne alebo vo dvojici so spolužiakom.

Pracovný list pre žiaka

1. vyučovacia hodina

Milý deviatak! Ponúkame ti príležitosť zapojiť sa do aktivity pod názvom Slovenskí autori 9. ročníka - ako ich nepoznáme, aby si netradičným spôsobom mohol poznávať významné osobnosti slovenskej literatúry, s ktorými si sa postupne zoznamoval počas svojho štúdia na ZŠ.

Sú medzi nimi autori rôznych žánrov poézie, prózy a náučnej literatúry, napr.: Ján Botto, Ján Fekete, Boris Filan, Dalimír Hajko, František Hečko, Ján Hollý, Jozef Horák, P. O. Hviezdoslav, Samo Chalupka, Janko Jesenský, Roman Kaliský, Slavo Kalný, Ján Kostra,

Mikuláš Kováč, Janko Král', Ivan Krasko, Martin Kukučín, Janko Matúška, Vojtech Mihálik, Vladimír Mináč, Kamil Peteraj, Jozef Repko, Milan Rúfus, Andrej Sládkovič, Mikuláš Šprinc, Luboš Zeman, Ludo Zúbek. Slovenskú dramatickú literatúru zastupuje jediný spisovateľ, Jozef Gregor-Tajovský, ktorého už poznáš ako autora poviedok o osudoch tých najchudobnejších ľudí z dedinského prostredia. Predpokladáme, že svoj vzťah k jednotlivým autorom si si vytváral podľa toho, či ťa prečítaná literárna ukážka zaujala alebo nie, či ti umožnila rozvíjať svoju fantáziu alebo ťa oslovila svojou neobyčajnou múdrosťou. Naším zámerom je ukázať ti aj inú cestu, pri ktorej využiješ najmä svoje schopnosti pracovať s IKT a internetom. Najprv si z ponuky slovenských autorov pre 9. ročník ZŠ vyžrebuješ jedného slovenského spisovateľa, potom tvojou úlohou bude:

- *získať čo najviac informácií o záujmoch daného autora,*
- *o jeho schopnostiach*
- *a mimoliterárnej činnosti.*

*Teraz sa slobodne rozhodni, či budeš úlohu riešiť samostatne alebo vo dvojici so spolužiakom. Na tejto prvej vyučovacej hodine si ešte vytvor priečinok a pomenuj ho svojím menom. V prečinku si vytvor 3 samostatné súbory vo Worde a pomenuj ich podľa čiastkových úloh: *Záujmy, Schopnosti, Mimoliterárna činnosť*. Potom sa pohraj s internetom a vyhl'adaj si stránky o biografii či osobnosti vyžrebovaného autora. Pozorne si ich prezri a vyberaj informácie o jeho záujmoch. Každý zdroj si starostlivo poznač.*

2. vyučovacia hodina

Na tejto hodine hľadaj informácie o schopnostiach autora, ukladaj si ich do dokumentu a nezabudni si zaznamenať zdroj. Podľa potreby komunikuj so svojou vyučujúcou.

3. vyučovacia hodina

Získaj čo najviac informácií o mimoliterárnej činnosti autora, ukladaj ich do príslušného dokumentu. Nezabudni si zaznamenať zdroj pri každej uloženej informácii.

4. vyučovacia hodina

Na tejto hodine si vyhl'adaj obrazový materiál o autorovi a venuj sa aj triedeniu získaných informácií, štylistickej a estetickej úprave myšlienok v jednotlivých dokumentoch. Priprav sa na prezentáciu svojej práce na ďalšej otvorenej hodine. Prácu odošli svojej vyučujúcej na kontrolu.

5. vyučovacia hodina

Tvojou úlohou je prezentovať výsledky svojej práce pred spolužiakmi i pozvanými žiakmi z iného ročníka, reagovať na ich otázky alebo otázky učiteľov. V hodnotiacej fáze môžeš vyjadriť svoje skúsenosti, opísať pocity a dojmy, ktoré si prežíval pri práci a zhodnotiť celé svoje úsilie – ako sa ti darilo, čo ťa zaujalo, čo ťa prekvapilo.

Realizácia. Na úlohách tejto prierezovej témy žiaci pracovali v bloku 5 vyučovacích hodín. Pod vedením svojho zvoleného učiteľa sa snažili získať čo najviac informácií k problémovým úlohám, získané poznatky triedili a zapisovali do svojich pracovných dokumentov. Po vyriešení úloh sa žiaci pod vedením učiteľa pripravovali na komentovanú prezentáciu práce na otvorenej hodine.

Prezentácia. Vyučujúce riadili prácu jednotlivcov i pracovných dvojíc na otvorenej hodine a vyzývali aj ostatných žiakov k vyjadrovaniu kritického myslenia a hodnotiacich postojov. Po prezentácii vo voľnej diskusii mali žiaci možnosť vyjadriť svoje názory, dojmy a pocity na netradičný spôsob práce, zhodnotiť, čo sa im páčilo/nepáčilo, čo si budú ešte dlho pamätať.

Svojimi prezentáciami všetkých prítomných zaujali a tí ich za zaujímavé informácie odmenili potleskom (*Príloha 3 Slovenskí autori 9. ročníka - ako ich nepoznáme*).

Didaktická analýza. Žiaci prejavili spontánny záujem o netradičné opakovanie literárneho učiva, čím si nenásilnou formou – samostatným získavaním a spracovávaním informácií s využitím zručnosti pracovať s IKT a internetom osvojovali schopnosť učiť sa (metaučenie) ako kľúčovú celoživotnú kompetenciu.

Po vyžrebovaní mena slovenského autora sa mohli slobodne rozhodnúť, či budú pracovať samostatne – z celkového počtu 22 žiakov túto možnosť využilo 12 žiakov, ostatní žiaci pracovali vo dvojiciach, spolu vytvorili 5 dvojíc. Počas celého blokového vyučovania žiaci prejavovali aktívny záujem o riešenie problémových úloh, vyhľadávali, triedili a spracovávali informácií *o záujmoch, schopnostiach a mimoliterárnej činnosti* spisovateľa. Potvrdil sa náš predpoklad, že riešenie nenáročných úloh nebude pre žiakov až také jednoduché, lebo ani jeden slovenský spisovateľ zatiaľ nebol podľa zadania našich úloh literárne spracovaný, takže žiaci sa skutočne museli zahrať na bádateľov.

Možno z dôvodu uvedenej náročnosti sme zaznamenali, že niektorí žiaci spočiatku neboli veľmi úspešní, preto sklzávali k zaznamenávaniu literárnej činnosti daného autora alebo priradovali neadekvátne informácie k jeho záujmom, schopnostiam a mimoliterárnej činnosti. Naopak, mnohí žiaci sa dopracovali k takým informáciám, ktoré boli pre nich nielen nové, ale aj mimoriadne zaujímavé. Všetky uvedené skutočnosti žiaci potvrdili na otvorenej vyučovacej hodine počas prezentácie úlohy. O dobrej pracovnej atmosfére v triede svedčia aj zábery z otvorenej hodiny na <http://zskapusany.edupage.sk> pod heslom Projekty, na ktorých nechýbajú usmievavé tváre žiakov. Výstupy žiakov 9. ročníka pozitívne hodnotila aj pozvaná kolegyňa – učiteľka slovenského jazyka, Mgr. T. Mušková, ktorá sa v rámci svojej hodiny SJL zúčastnila na otvorenej hodine spolu so žiakmi 8. ročníka. Záverom konštatujeme, že didaktický zámer bol splnený, nakoľko moderné didaktické prostriedky sme využili na inováciu metód a foriem práce žiakov pri systematizácii učiva o slovenskej literatúre. Žiaci nadobudli nový pohľad na osobnosti slovenských spisovateľov prostredníctvom ich záujmov, schopností a mimoliterárnej činnosti.

Atmosféra v triede bola neopísateľná, žiaci neskrývali svoje emócie a boli hrdí, že vlastným úsilím prostredníctvom IKT a internetu dospeli k neobyčajným poznatkom, ktoré nielen v ich vedomí zanechajú trvalú stopu. O tomto zážitku hovoria aj mnohé fotografie.

2.4 Prierezová téma č. 4: Tvorba prezentácie na www školy

Ročník: deviaty

Obdobie realizácie: máj

Ciele pre žiaka:

1. Aktualizovať získané informácie o záujmoch, schopnostiach a mimoliterárnej činnosti vyžrebovaného autora.
2. Vytvoriť zaujímavú literárnu prezentáciu prostredníctvom programu PowerPoint.
3. Spolupracovať so školským správcom počítačovej siete a zavesiť svoju prezentáciu na www školy.

Motivácia. Na motiváciu k aktivite sme využili motivačný rozhovor o poznatkoch a dojmach z realizovanej otvorenej hodiny, emócie sme stupňovali prezeraním fotodokumentácie z otvorenej hodiny. Pripomenuli sme si aj hodnotiace postoje pozvaných spolužiakov a ich vyučujúcej. Potom sme žiakom rozdali nové pracovné listy, aby si samostatne preštudovali, ako budú postupovať pri tvorbe literárnej prezentácie na www školy.

Pracovný list pre žiaka

Milý deviatak!

Úspešne si zvládol všetky úlohy prierezovej témy Slovenskí autori 9. ročníka – ako ich nepoznáme. Získané informácie o vyžrebovanom autorovi po ich aktualizácii a doplnení využiješ pri tvorbe literárnej prezentácie na www školy v programe PPT. V úlohe si upevníš viaceré zručnosti, ktoré poskytujú počítače pri spracovaní textu a vytváraní prezentácií, napr. pracovať s PowerPoint, formátovať nadpisy, voliť štýl a veľkosť písma, používať farbu pri písme alebo na pozadie stránok, pracovať s odrážkami, vkladať text a obrázky, zarovnávať a upravovať text v textovom poli, kontrolovať správnosť pravopisu. Zároveň budeš môcť prejsť svoje grafické a estetické cítenie pri realizácii vlastnej predstavy o prezentácii. Tvojou úlohou bude: vytvoriť prehľadnú a zaujímavú literárnu prezentáciu v PPT o vyžrebovanom slovenskom autorovi v rozsahu 5 strán.

Postupuj nasledovne:

Spust' program PowerPoint a z ponúk vytvárania prezentácií si zvol' prázdnu prezentáciu. Na prvej vyučovacej hodine si priprav prvé dva diapozitívy (stránky) prezentácie.

Na prvú stránku vhodným typom i veľkosťou písma napíš meno slovenského autora, vlož obrázok – portrét spisovateľa, svoje meno/mená pracovnej dvojice a triedu.

Na druhej stránke pod nadpisom Záujmy predstav záujmy a koničky vyžrebovaného slovenského spisovateľa. Môžeš využívať zvolený spôsob písania – ako súvislý text alebo cez odrážky, zvol' si typ a veľkosť písma. V prípade nedostatočných informácií k téme pracuj s internetom. Snaž sa vypátrať nové, málo známe záujmy daného slovenského autora.

Na 2. vyučovacej hodine podobným spôsobom utvor ďalšie dve stránky o svojom vyžrebovanom slovenskom autorovi – tretiu stránku s témou Schopnosti a štvrtú stránku s témou Mimoliterárna činnosť. Nezabudni, že musíš použiť rovnaký typ a veľkosť písma ako na druhej stránke. Usiluj sa, aby si opäť získal nové poznatky k čiastkovým témam prostredníctvom internetu.

Na 3. vyučovacej hodine sa venuj textovej a grafickej úprave vytvorených stránok literárnej prezentácie. Na piatu stránku napíš zoznam využívaných internetových zdrojov. Potom literárnu prezentáciu skopíruj na USB-klúč a odovzdaj ju svojej vyučujúcej na kontrolu.

Na 4. hodine vykonaj odbornú a jazykovú korektúru stránok v prezentácii podľa pokynov vyučujúcej, konzultuj prípadné nejasnosti pri oprave. Po úprave si zvol' vlastné poradie stránok predstavujúcich záujmy, schopnosti a mimoliterárnu činnosť vyžrebovaného slovenského autora. Nastav si časový interval 30 sekúnd v automatickej prezentácii a priprav sa na voľné komentovanie vytvorenej literárnej prezentácie.

Na poslednej vyučovacej hodine premietni svoju literárnu prezentáciu v PPT na obrazovke svojho počítača a predstav ju svojim spolužiakom so stručným komentárom. Nakoniec vyjadri, ako sa ti pracovalo, čo nové sa ti podarilo doplniť, čo ti robilo problém, aké vlastné skúsenosti si získal pri jej tvorbe. Na záver spolupracuj so správcom počítačovej siete a ulož svoju prezentáciu na web stránku školy.

Realizácia. Žiaci sa s novým nadšením pustili do aktualizácie záujmov, schopností a mimoliterárnej činnosti vyžrebovaného autora. Pohotovo pracovali s internetom a vytvárali nové prezentácie v PPT. Okrem informácií sa sústreďovali aj na grafickú a estetickú stránku

prezentácií. Vyučujúce podľa potreby riadili prácu žiakov s IKT a internetom, overovali a kontrolovali riešenia čiastkových úloh.

Prezentácia. Žiaci najprv v časovom limite prezentovali výsledky svojej práce v PPT so stručným komentárom pred spolužiakmi, potom ich ukladali na www školy. Po ukončení práce v riadenej diskusii vyjadrovali svoje názory, porovnávali prežívané dojmy a pocity, hodnotili úspechy i neúspechy pri riešení čiastkových úloh (*Príloha 4 Tvorba prezentácie na www školy*).

Didaktická analýza. Žiaci voľne pokračovali v problematike prierezovej témy Slovenskí autori 9. ročníka - ako ich nepoznáme. Pracovali rovnakým spôsobom: samostatne – 12 žiakov, ostatní žiaci pracovali vo dvojiciach – spolu vytvorili 5 dvojíc. Aktivite sme venovali 5 hodín blokového vyučovania, ktoré sme riadili dve vyučujúce. Jadro novej prierezovej témy spočívalo v tvorbe prezentácie v PPT na základe aktualizácií získaných poznatkov o záujmoch, schopnostiach a mimoliterárnej činnosti vyžrebovaného autora.

Nepotvrdil sa náš predpoklad, že ide o jednoduchú úlohu a žiaci rýchlo zostavia prehľadnú a zaujímavú prezentáciu o vyžrebovanom slovenskom autorovi. Na vytvárané stránky žiaci vkladali text, ktorý najprv ako málo skúsení bádatelia vyhľadávali na internete z rôznych zdrojov. Väčšinou kopírovali náučnú štylizáciu, ktorú podľa pokynov vyučujúceho viackrát upravovali a pretvárali. Aj pri tejto činnosti sme zaznamenali, že istí žiaci boli málo samostatní, často potrebovali pomoc a radu od učiteľa.

Prekvapilo nás, že problém mali aj po technickej stránke – pri voľbe typu a veľkosti písma, pri formátovaní textu, ale aj pri grafickej a estetickej úprave vytvorených stránok. Po odstránení nedostatkov nás žiaci potešili pestrými prezentáciami s vlastným komentárom, pri ktorom uplatňovali znaky prednášateľskej rétoriky. V záverečnej diskusii správne potvrdzovali, že vytvorené prezentácie boli len kozmetickým doplnkom ich slovnej výpovede o autorovi. Pozitívne sme konštatovali, že didaktický zámer bol napriek ťažkostiam splnený, žiaci sa naučili robiť svoju prácu kvalitnejšie a zaujímavejšie a čo je najdôležitejšie, každý žiak bol nakoniec spokojný s výsledkom svojej práce a tešil sa z dosiahnutého úspechu. Všetky vytvorené prezentácie boli uverejnené na <http://zskapusany.edupage.sk> pod heslom Projekty. Pri ich prezeraní sa našim deviatakom zakaždým vybavovali vo vedomí všetky prežívané emócie a okamihy spojené s ich tvorbou.

2.5 Prierezová téma č. 5: Atlas divadla

Ročník: deviaty

Obdobie realizácie: jún

Ciele pre žiaka:

1. Získať netradičné poznatky o slovenskom dramatickom umení sumarizovaním divadiel podľa krajov.
2. Vytvoriť pilotný atlas divadla vyžrebovaného kraja.
3. Zhromaždiť čo najviac teoretického a obrazového materiálu k téme, usporiadať ho podľa kritérií v problémových úlohách.
4. Pripraviť sa na skupinovú prezentáciu výstupov – atlasov divadla jednotlivých krajov na Slovensku.
5. Podieľať sa na tvorbe spoločného dokumentu – Atlasu divadla.

Motivácia. Na motiváciu k projektovej aktivite sme využili rozhovor o slovenskej dramatickej literatúre, o žiackych skúsenostiach s dramatickým umením a ich vedomostiach o zaujímavých divadelných budovách na Slovensku i v zahraničí. Potom sme žiakov

oboznámili s cieľmi projektovej úlohy, problémovými úlohami a spôsobom práce – s prácou v ôsmich skupinách podľa vyžrebovaného Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho, Nitrianskeho, Žilinského, Banskobystrického, Prešovského alebo Košického kraja. Po vyžrebovaní úloh žiaci vytvárali skupiny, spoločne si študovali problémové úlohy, ktoré boli rovnaké pre každý kraj, a živo diskutovali o tom, že takú úlohu ešte neriešili a tiež si nevedeli predstaviť, čo sa im podarí vytvoriť.

Problémové úlohy

- *Pripravte si nový dokument vo Worde, pomenujte ho svojím priezviskom a triedou.*
- *Otvorte si dokument, zvolte si písmo Times New Roman, veľkosť písma 38 a napíšte si názov kraja. Na jeho estetickú úpravu využite WordArt.*
- *Pomocou internetu vyhľadajte okresné mestá vyžrebovaného kraja a podelte si ich v skupine. Na pomenovanie mesta použite veľkosť písma 18.*
- *Pátrajte po divadlách v danom meste, názvy divadiel zapisujte veľkosťou písma 16.*
- *Skopírujte obrázky k divadlám.*
- *Zisťujte zaujímavé informácie o divadlách z ich histórie i súčasnosti a napíšte, kde v meste sa nachádzajú. Na zápis informácií použite veľkosť písma 12.*

Realizácia. Žiaci vytvorili skupiny podľa žrebovania (vyžrebovaných krajov), dohodli sa v rámci skupiny na riešenie úloh, zhromažďovali potrebné informácie, mapovali divadelné stavby v jednotlivých mestách, triedili, upravovali a tvorili svoje tímové prezentácie spájaním textových dokumentov do celkov podľa vyžrebovaného kraja. Učiteľ podľa potreby riadil a usmerňoval prácu žiakov.

Prezentácia. Žiaci podľa skupín prezentovali svoje tímové dielo – netradičný atlas divadiel vyžrebovaného kraja na Slovensku, pričom vyjadrovali zaujímavé postrehy, napr. že mnohé väčšie slovenské mestá nemajú vlastnú divadelnú budovu, len prenajaté divadelné scény v iných priestoroch. Úlohu hodnotili ako zaujímavú, ale aj ťažkú, najmä z dôvodu náročného získavania informácií. Pozitívne hodnotili získanie nového pohľadu na slovenské dramatické umenie. V záverečnej fáze aktivity všetky skupiny spojili svoje výstupy a vytvorili netradičný dokument – Atlas divadla Slovenska (*Príloha 5 Atlas divadla*).

Didaktická analýza. Podstatou aktivity bola aktívna účasť žiaka pri získavaní a spracúvaní požadovaných informácií k vyžrebovanej úlohe pomocou internetu. Žiaci si mali možnosť preveriť svoje počítačové zručnosti i schopnosť pracovať v skupine – riešiť čiastkovú úlohu podľa zadania, získať a v textovom dokumente podľa kritérií spracovať požadované informácie k téme, doplniť ich vhodným dokumentačným materiálom, kooperovať v tíme pri generalizácii skupinovej práce. Konštatujeme, že didaktický zámer bol naplnený, hoci sa ukázalo, že pátranie po divadlách na Slovensku prostredníctvom internetu nebolo jednoduché, žiakom chýbali požadované informácie na internete i vhodná odborná literatúra, preto výstupy skupinovej práce i zostavený spoločný dokument *Atlas divadla* považujeme za otvorený. Pozitívne hodnotíme vyjadrenie žiakov, že nie vždy nájdeme všetky informácie na internete, musíme hľadať aj ďalšie zdroje na získavanie poznatkov. Napriek sklamaniu žiakov, že pri riešení úlohy neboli 100%-ne úspešní, boli so svojimi výsledkami spokojní.

2.6 Prierezová téma č. 6: Osobnosť školy

Ročník: siedmy, ôsmy, deviaty

Obdobie realizácie: marec – apríl

Ciele pre žiaka:

1. Štúdiom archívnych materiálov na OcÚ Kapušany a v kronike školy vypátrať mená bývalých žiakov, ktorí v minulosti navštevovali Základnú školu v Kapušanoch a v súčasnosti sú významnými osobnosťami slovenského verejného života.
2. Riešiť problémové úlohy podľa zadania.

Motivácia. Na motiváciu k aktivite sme využili rozhovor o pripravovaných oslavách 50. výročia vzniku Základnej školy v Kapušanoch a prezeranie záznamov v školskej kronike. Emócie žiakov sa stupňovali, keď objavovali fotografie a záznamy o svojich rodinných príslušníkoch. Pripomenuli sme si, že aj dnes je naša škola spádovou obcou pre 13 obcí a navštevujú ju aj mnohí iní žiaci z okolitého regiónu. Potom sme sa so žiakmi (postupne v jednej triede 7., 8. a 9. ročníka) dohodli na riešení nasledujúcich úloh:

Problémové úlohy

- *Z archívnych materiálov vybrať jednu spoločnú osobnosť, ktorá kedysi navštevovala našu základnú školu.*
- *Otvoriť si dokument vo Worde a prostredníctvom printových a digitálnych médií získať zaujímavé informácie o danej osobnosti. Využívať jednotný typ a veľkosť písma.*
- *Získané informácie vytriediť, esteticky upraviť a doplniť obrazovým materiálom.*
- *Výsledky práce prezentovať na nástenke v triede.*
- *Pripraviť pozvánku pre danú osobnosť na oslavy 50. výročia založenia ZŠ.*
- *Vytvoriť 1-dňový program pre danú osobnosť.*
- *Zorganizovať besedu žiakov s danou osobnosťou.*

Realizácia. Po preskúmaní archívnych materiálov žiaci jednomyselne vybrali jedinou osobnosť – spisovateľku Milku Zimkovú, ktorá pochádza z neďalekej spádovej obce Okružná a ktorá navštevovala našu školu. Žiaci vytvorili pracovné skupiny a pod vedením svojich vyučujúcich riešili problémové úlohy. Blokóvemu vyučovaniu sme venovali spolu 16 hodín.

Prezentácia. Výstupom z prierezovej témy boli riešenia problémových úloh (4 úlohy/marec, 3 úlohy/apríl), ktoré žiaci priebežne prezentovali pred spolužiakmi a navzájom sa motivovali k ich úpravám. Každá skupina túžila vyniknúť objavením čo najzaujímavejšej informácie o spisovateľke. Výsledky práce boli zverejnené na nástenke v triede i vo vestibule školy (*Príloha 6 Osobnosť školy*).

Didaktická analýza. Podstatou aktivity bola osobná angažovanosť žiaka pri získavaní a spracúvaní požadovaných informácií, ako aj aktívny prístup k oslavám 50. výročia založenia ZŠ Kapušany. Žiaci si mali možnosť preveriť svoje počítačové zručnosti, schopnosť kooperovať v tíme pri generalizácii skupinovej práce. Za najnáročnejšiu úlohu považovali prípravu besedy so spisovateľkou. Aj keď žiakom boli známe filmové spracovania autorkinej tvorby, pustili sa aj do čítania umeleckého textu, ktorý ich zaujal najmä po jazykovej stránke. Získané poznatky využili na besede s M. Zimkovou dňa 11. mája 2012. Konštatujeme, že didaktický zámer bol naplnený, zvlášť aktívni boli žiaci 9. ročníka, ktorých, ako vieme, je veľmi ťažko motivovať k práci po absolvovaní Testovania 9.

ZÁVER

V práci sme chceli ukázať, ako sme doteraz preferovaný zdroj poznatkov na hodinách slovenského jazyka a literatúry - *učebnicu, prípadne slovo učiteľa* počas riešenia projektových úloh pri zvolených prierezových témach nahradili aktívnou prácou žiaka, a tým sme zmenili nielen jeho rolu objektu vo vyučovacom procese na subjekt vyučovania, ale umožnili sme mu harmonicky rozvíjať svoju osobnosť.

Presvedčili sme sa, že žiak, ktorý sa aktívne podieľa na získavaní nových vedomostí a zručností, nadobúda schopnosť riadiť vlastnú učebnú činnosť, rozhodovať o tom, či chce pracovať samostatne, vo dvojici, v homogénnych alebo heterogénnych skupinách, a čo je dôležité, všetky získané poznatky nadobudli pre neho novú hodnotu.

Blokové vyučovanie, pri ktorom boli dve vyučujúce, niekedy tri vyučujúce v triede, bolo zaujímavé aj pre nás, lebo sme mohli poznávať osobnosť žiaka z iného uhla pohľadu.

Aktivity prezentované v predloženej práci sú zamerané na objavovanie a zážitok, ktoré pre žiakov 7. – 9. ročníkov vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry (ISCED 2) umožňujú zaujímavé prierezové témy, zvolené podľa záujmov a schopností žiakov. V rámci Školského vzdelávacieho programu nám poslúžili na doplnenie a prehĺbenie prvkov učiva Štátneho vzdelávacieho programu. Učebnú činnosť žiakov sme riadili tak, aby sa v nej naplnil obsah pojmov objavovanie a zážitok, čo nám žiaci v hodnotiacej fáze aktivity a pri sebareflexii zakaždým potvrdili.

Práca ukazuje, ako sa orientáciou na blokové vyučovanie nenásilne inovujú zaužívané pedagogické stratégie a dochádza k prirodzenej kooperácii medzi pedagógmi i žiakmi viacerých tried daného ročníka. Cieľom prezentovaných ukážok tvorivo-humanistického vyučovania prostredníctvom slobodne zvolených prierezových tém je motivovať pedagógov k bádaniu a zážitkovému vyučovaniu v predmete SJL v rámci ŠkVP.

Všetky realizované aktivity sú originálne, neboli prevzaté zo žiadnych iných – tlačených ani internetových zdrojov a majú podnietiť pedagógov k objavovaniu ďalších možností v rámci vyučovania predmetu slovenský jazyk a literatúra na 2. stupni ZŠ.

Opísaná pedagogická skúsenosť je vhodná ako tvorivá dielňa v inovačných a aktualizáčnych programoch MPC v odbore slovenský jazyk a literatúra na ZŠ. Zároveň by mohla poslúžiť ako námet na samostatný vzdelávací program pod názvom **Objavovanie a zážitok v predmete SJL ISCED 2**, ktorý by od základu podporil modernizáciu prvkov učiva v obsahu štátnych i školských vzdelávacích programov podľa požiadaviek doby, a to s orientáciou na žiaka, ktorý prechádza od mechanického memorovania vedomostí k osvojovaniu si kľúčových kompetencií potrebných pre život, k rozvíjaniu vyšších úrovní poznávacích (kognitívnych) procesov a nonkognitívnej oblasti osobnosti, ale aj s orientáciou na učiteľa, ktorý rád inovuje zaužívané metódy edukácie, využíva zážitkové formy a podporuje proces modernizácie vyučovania SJL na našich ZŠ.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. BLAŠKO, M.: *Úvod do modernej didaktiky I*. 16.11.2011. [online]. S. 147 – 152.
Dostupné na internete:
<<http://web.tuke.sk/kip/main.php?om=1300&res=low=&menu=1310>>
[cit. 2012-10-21].
2. HLEBOVÁ, Z.: *Mladý bádateľ z tvorivo-humanistickej školy v predmete slovenský jazyk a literatúra (ISCED 2)*. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum, 2012, 32 s.
3. KOSOVÁ, B.: *Humanizačné premeny výchovy a vzdelávania na 1. stupni ZŠ*.
B. Bystrica : Metodické centrum v Banskej Bystrici, 1996, 88 s. ISBN 80-83464-28-8.
4. PETLÁK, E. et al.: *Vyučovanie – mozog – žiak. Úvod do problematiky mozgovokompatibilného učenia*. Bratislava : Vydavateľstvo Iris, 2009, 96 s. ISBN 978-80-89256-43-3.
5. PETLÁK, E. a kol.: *Kapitoly zo súčasnej edukácie*. Bratislava : Vydavateľstvo Iris, 2011, 169 s. ISBN 978-80-89256-62-4.
6. PETRÍKOVÁ, D. et al.: *Štátny vzdelávací program. Slovenský jazyk a literatúra*.
(Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia). Príloha ISCED 2. Bratislava : ŠPÚ, 2009.
[online]. Dostupné na internete: <<http://www.statpedu.sk>> [cit. 2012-10-21].
7. PETTY, G.: *Moderní vyučování*. 5. vydanie. Praha : Portál, s.r.o., 2008, 380 s. ISBN 978-80-7367-427-4.
8. PODLUŽIANSKY, L.: Niekoľko poznámok k našim návratom ku Komenskému. In:
Učiteľské noviny, roč. LIX, 2012, č. 2, 24 s. ISSN 0139-5769.
9. TUREK, I.: *Didaktika*. Druhé, prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : Iura Edition, spol. s r.o., 2010, 598 s. ISBN 978-80-8078-322-8.
10. ZDROJE OBRÁZKOV V PRÍLOHÁCH: súkromný archív autora
11. ZELINA, M.: Reforma školstva: stav – problémy a perspektívy. In: *Učiteľské noviny*, roč. LIX, 2012, č. 1, 32 s. ISSN 0139-5769.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Mój slovník cudzích slov

Príloha 2 Pátranie po štúrovcoch

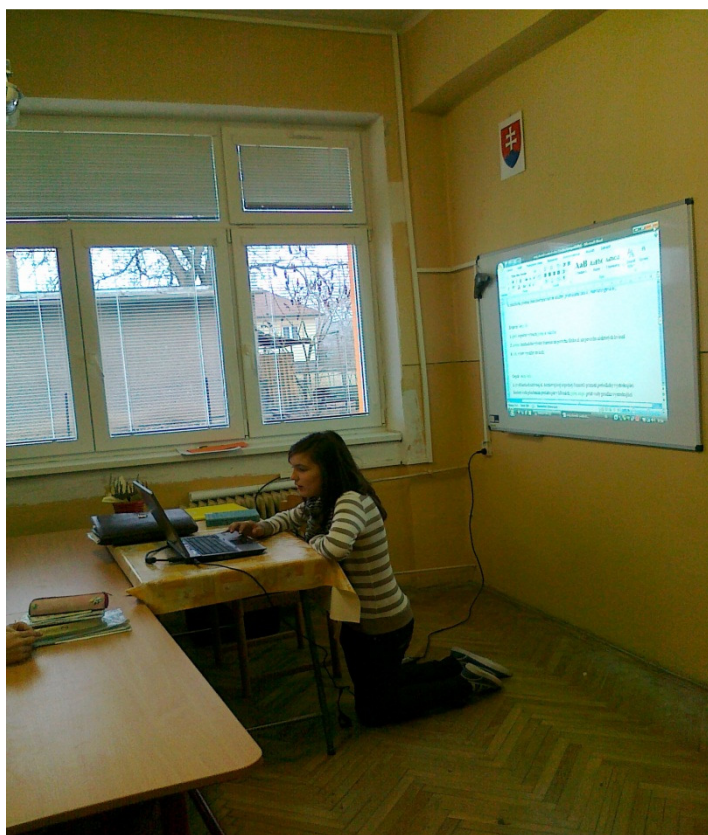
Príloha 3 Slovenskí autori 9. ročníka – ako ich nepoznáme

Príloha 4 Tvorba prezentácie na www školy

Príloha 5 Atlas divadla

Príloha 6 Osobnosť školy

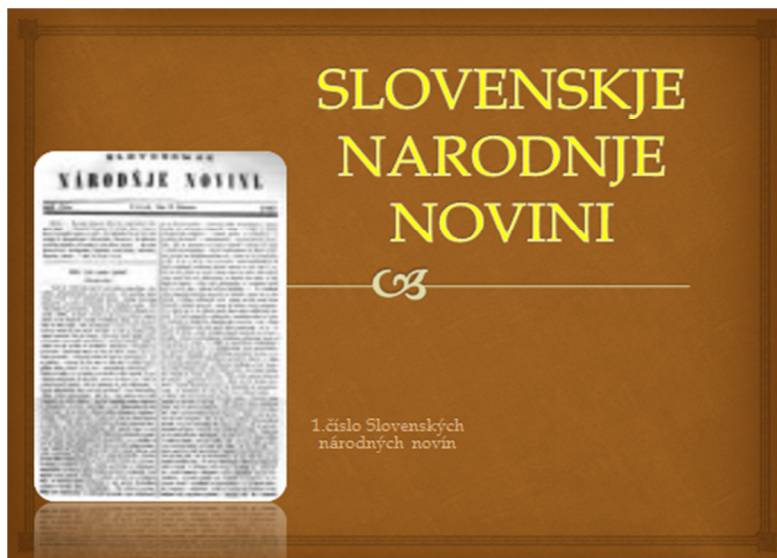
Príloha 1 Môj slovník cudzích slov

Zábery z otvorenej hodiny

Foto: Z. Miškovicová

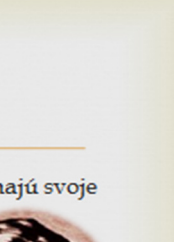

NOVINY

- ☞ Dvojtýždenník
- ☞ Prvé slovenské politické noviny SNN
- ☞ Vychádzali v rokoch 1845-1848 v štúrovskej slovenčine
- ☞ Pri zakladaní mal Štúr finančné problémy
- ☞ Dosiahli 292 čísel, ktoré mali okolo 1168 strán
- ☞ SNN spolu s Orlom tatranským stáli 3zl. a 12 gr.
- ☞ Okrem politických a ekonomických správ kritizovali neutešený sociálny stav, nevzdelanosť ľudu a alkoholizmus

BÁSEŇ

- ☞ Slováci, ktorí podporovali Štúra, boli radi, že majú svoje vlastné noviny a zložili báseň:

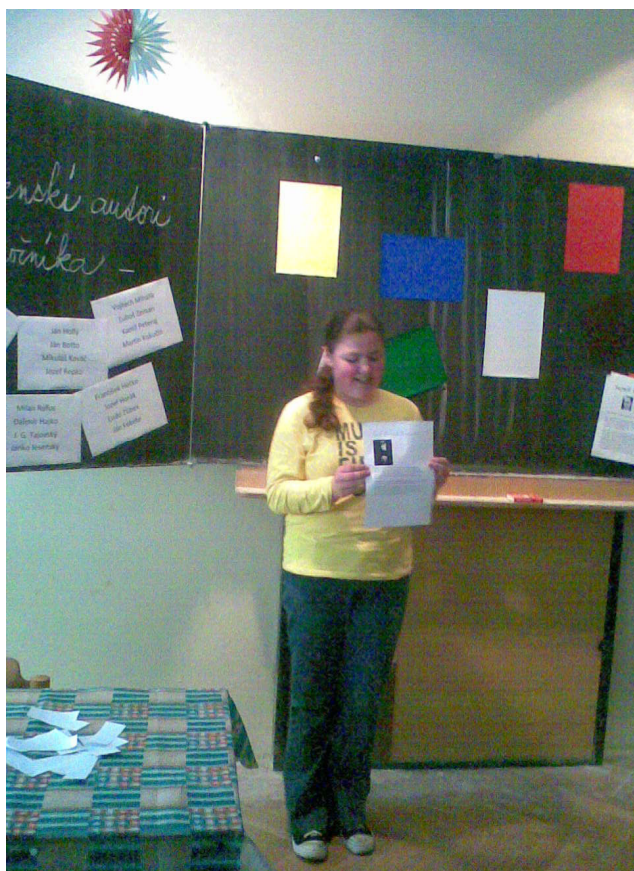
*Hoj máme, už máme
Slovenskje novini,
čo budú vzbudzovať
tatranské rodiny
Sláva ti, sláva Ti,
statný Tatier symu,
že si ich vydobyl
pre svoju rodinu!*

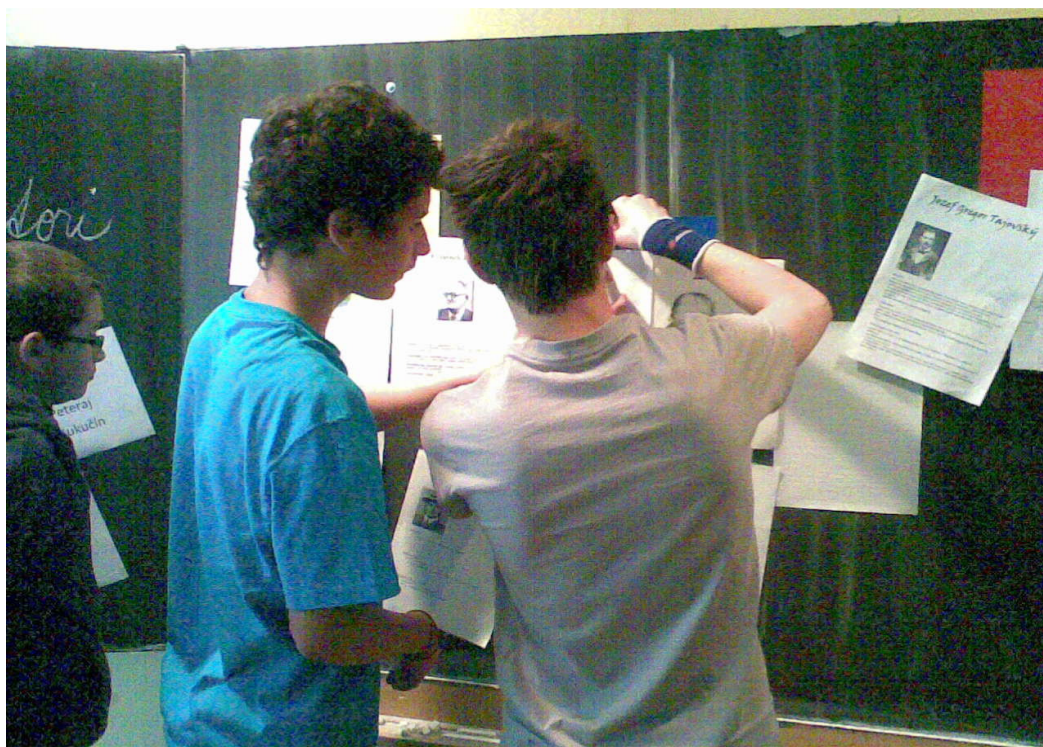
portrét L. Štúra

Žiaci pátrali aj po obsahu novín a vyberali zaujímavé ukážky

Príloha 3 Slovenskí autori 9. ročníka – ako ich nepoznáme

Žiačka 9. ročníka pri prezentácii svojho autora

Ukážka tímovej spolupráce po prezentácii autora

Foto: Z. Miškovicová

Ivan Krasko

Miroslava Maňkošová, IX.C

Schopnosti

- Vyštudoval chemické inžinierstvo na Českom vysokom učení technickom v Prahe.
- Po roku 1918 navštevoval aj prednášky z histórie, filológie a dejín umenia na Filozofickej fakulte a prednášky na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.
- Vojtech Mihálik vo svojej básni Topoľ prirovnáva Ivana Kraska k topoľu, symbolu osamelosti. Autor vyzdvihuje aj jeho hrdosť, vzdor a odhodlanie nevzdať sa.
- Prekladal z rumunskej poézie.

Výber z prezentácie I. Kraska na www školy od žiačky M. Maňkošovej

Košice

V Košiciach sa nachádzajú tieto divadlá:

- Štátne divadlo
- Staromestské divadlo
- Malá scéna
- Scéna Jorik
- OZ Divadlo Neon
- Romathan
- Bábkové divadlo
- Divadlo Cassia
- Divadlo na Peróne
- Divadlo Thália – színház

Štátne divadlo

- nachádza sa na Hlavnej ulici č. 58
- vzniklo na mieste niekdajšej stredovekej radnice, ktorá sa od 16. storočia nevyužívala, ale v roku 1756 v nej zriadili kaviareň a tá sa stala spoločenským centrom
- prvá budova košického divadla bola uvedená do prevádzky v roku 1788 a ako prvé bolo predstavenie opery Únos zo Serailu od Wolfganga Amadea Mozarta

Staromestské divadlo

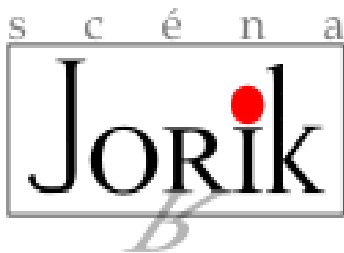
- nachádza sa na Hlavnej ulici č. 76
- vzniklo na konci roka 1997 spojením dvoch umeleckých agentúr – Umeleckej a reklamnej agentúry Petra Raševa a Hudobno-výchovného divadla Niny Rašiovej
- divadlo hráva v priestoroch štúdiovej scény Štátneho divadla Košice, ktoré si na svoju činnosť prenajíma

Malá scéna

- Malá scéna sa nachádza v neďalekej secesnej budove Štátneho divadla v Košiciach na Hlavnej ul. č. 76

Scéna Jorik

- pôsobí od roku 1995, nachádza sa na Tajovského ul. č. 4
- kolektív tejto divadelnej scény tvoria herci Bábkového divadla v Košiciach, ktorí sa rozhodli vyplniť voľný priestor v Košiciach a postaviť divadlo experimentálneho typu
- Jorik je zameraný na mládež a početnú obec mladých intelektuálov – vysokoškolákov, resp. divákov vyhľadávajúcich netradičné inscenačné postupy

OZ Divadlo Neon

- súčasná história Divadla NEON sa začala písať začiatkom roka 2008, hŕstka nadšencov divadla si vtedy povedala, že zúročí všetky dovedy nadobudnuté skúsenosti z kočovania po rôznych divadelných telesách a bude sa snažiť ukázať samých seba
- v súčasnosti divadlo realizuje projekty v priestoroch divadelnej sály Centra voľného času DOMINO, ktoré sa nachádza na Popradskej ulici č. 86, kde sa nachádzajú aj skúšobné priestory

Divadlo Romatan

- nachádza sa na Štefánikovej ul. č. 4
- je prvé rómske profesionálne divadlo, ktoré vzniklo v roku 1992
- divadlo je obrovským exotickým ťahákom pre zahraničných turistov, ktorí majú väčšinou menšie predsudky voči Rómom ako Slováci

Bábkové divadlo

- Bábkové divadlo vzniklo na Slovensku ako štvrté v poradí, rozhodnutím z dňa 17. júna 1959; prvou premiérou bola hra J. Pehra - L. Spáčila Guliver v Maňuškovce v réžii Dr. A. Pogorielova
- v súčasnosti má divadlo k dispozícii dva hracie priestory – Bábkovú sálu, ktorá sa nachádza v objekte na Alžbetinej ulici, a sálu pre činoherné predstavenia pre mládež a dospelé publikum, známu ako scéna Jorik na Tajovského ulici

Divadlo Cassia

- nachádza sa v divadelnej sále JUMBO na Masarykovej ul. č. 2

Divadlo na Peróne

- nachádza sa na Nižnej úvrati č. 25
- Divadlo na Peróne vzniklo v roku 2005 ako nezávislá divadelná scéna so sídlom v centre súčasných umení IC Culture train
- myšlienka založiť divadlo bola logickým posunom v tvorbe jej zakladateľov a členov, Petra Kočiša, Zuzany Psotkovej a Jany Wernerovej

Divadlo Thália – Színház

- v roku 1969 na základe iniciatívy niekoľkých mladých divadelných fanúšikov a z verejnej zbierky bolo založené košické maďarské divadlo Vox humana - ľudský hlas
- názov divadla bol neskôr zakázaný a súbor bol zlúčený s komárňanským divadlom MOD - Maďarské oblastné divadlo
- po tomto kroku košický súbor dostal názov Scéna Thália
- prvá premiéra s pätnásťčlenným súborom bola 29. novembra 1969, bola to divadelná hra od C. Goldoniho: Sluha dvoch pánov
- divadlo sa osamostatnilo v roku 1989 a od 1. júla 1990 pracuje pod názvom Košické Divadlo Thália Színház
- keďže divadlo žiadnu budovu nemalo, herci vlastnoručne prerobili telocvičňu maďarskej priemyslovky na divadelnú sálu
- v súčasnosti divadlo sídli na Timonovej ul. č. 3

Atlas divadla mesta Košíc od žiačky 9. ročníka

Ukážka skupinovej práce žiakov

Foto z besedy so spisovateľkou M. Zimkovou dňa 11. 05. 2012

Foto: J. Hudák

